

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

Egyfázisú torgalmiadó

A háboruban résztvevő országoknak — legyenek azok győztesek, vagy vesztesek — egyik legégetőbb problémája a minden vonalon való drágaság. Bár, amint a jelekből látszik, a kulminációs ponton túl vagyunk, mégis a normális viszonyok felé való visszatérés — a mennyiben ez egyáltalán lehetséges — csak nehezen indul meg. Ez azonban érthető. Egyrészt ugyanis érthetővé teszik a háború rettenetes pusztításai, másrészt pedig az a körülmény, hogy a béke éveiben természetesen nincs szükség olyan tömegű ipari és élelmi cikkekre, mint a háboruban. Ennek következménye azután az, hogy világszerte munkanélküliség lépett fel s még tetézésül a bajoknak, a kibillent gazdasági egyensúly magával hozta az általános drágulást. Azok az indexszámok, amelyeket a lapok hétről-hétre oly szorgalmasan közölnek, habár lassan csökkennek is, mégis a békéhez viszonyítva még mindig igen magas árakat mutatnak.

Keresik világszerte ezeknek a bajoknak az okát és keresik a megoldást is. Természetesen a háborúvesztett államokban sokkal kínosabb ez a kérdés s főleg nagyon kínos és nehezen megoldható nálunk, Csonkamagyarországon, melyet a trianoni béke gazdaságilag területileg és lakosságban oly kegyetlenül megnyirbált. Mindamellett a drágaság olyan baj, amely ellen harcolni kell s a harc egyik módja az, hogy anketéken tárgyalják meg és próbálják kideríteni a drágaság okait s amennyiben az államháztartás egyensúlyának megbontása nélkül lehetséges, egyben megkísérik az okok megszüntetését is. Nálunk a népjóléti miniszter vette programjába a drágaság elleni küzdelmet s már ez-ideig is számos anketét rendezett, amelyen a minisztériumok és az érdekképviseletek kiküldöttei tárgyalás alá veszik mindazokat a kérdéseket, amik örökké aktuálisak mindaddig, amíg következményei meg nem szűnnek.

Ezeket a tárgyalásokat csaknem mindig visszatér ugyanaz a panasza, hogy t. i. a drágaságért jó részben a forgalmi adó lehet felelős tenni. A forgalmi adó az a szükséges rossz, amely az egyes államok pénzügyi egyensúlyát próbálja biztosítani, legyenek azok akár győztesek, akár vesztesek. — Azonban azzal a kikerülhetetlen következménnyel jár, hogy az élet minden vonalon megrágl, még pedig megrágl épen a kismemberek bőrére, akik a fogyasztók nagy tömegét képviselik. Nálunk a forgalmi adónak — mint ismeretes — az a rendszere van életben, hogy az árut annyiszor terhelik meg vételárának két százalékával, ahány-

szor az gazdát cserél. Természetesen ez a mértani haladvány arányában való növekedés igen jelentékeny összegeket eredményez, ha csak egy pár kézen is megy át az áru. Epen ezért az érdekképviseleteknek már régi kívánsága az hogy a forgalmi adózás terén térjünk át a fázisrendszerre, amely szerint

terheljük meg az árut esetleg nagyobb percentualitása forgalmi adóval, de ez a megterhelés csak egyszer történjék. Elvi szempontból is tisztára elméletileg ez természetesen ideális haladás volna, azonban számolni kell az államkincstárnak azzal a bevételi minusszal, amely ennek a rendszer-

nek mulhatatlanul nyomába járna. Mindamellett a pénzügyminiszter kísérletképen be fogja vezetni a fára, szénre, lisztre és húsról vonatkozólag az egyfázisú rendszert s reméljük, hogy a tapasztalatok nem lesznek olyan csújtóak, hogy ne lehessen tovább haladni a megkezdett úton.

Magoss György polgármester nyilatkozata a Felméri-ügyről

A polgármester tudomásul vette Felméri szabadságkérését — Kijelenté, hogy a titkár semmiféle büncselekményt vagy ehhez hasonlót nem követett el — „Ha egyáltalán visszakerül, valahova máshova beosztom“

A polgármester válasza némely támadásra

A nagy port felvert Felméri ügy bár még nem nyert teljes világosságot, de már igen valószínű, hogy minden irányban fejlődhetik, csak abban nem, amerre egyesek fantáziája vitte. Ma már teljesen világos, hogy Felmérinek büne a zsidó eredete fölötti álszemérme volt és az ebből folyó, legfeljebb elévült kihágásra vezetett cselekménye.

A tegnapi napon — miután dr. Magoss György polgármester az első napot hivatalában eltöltötte, a Felméri ügy kikapartása óta — alkalmat találtunk arra, hogy Magoss György dr. polgármesterrel az ügy fejleményeiről beszélgetést folytassunk.

A polgármester többek közt a következőket mondta:

— Amint én látom, a helyzet úgy áll, hogy Felméri nagyon szégyelte, hogy megtudták zsidó eredetét és ez vitte arra, hogy hirtelen elutazzék.

— **Kijelentem, hogy én előttem soha egy szóval sem említettem, miszerint valami nemesi családból származott volna.** De nem is kérdezősködtem utána. Az egész idő alatt, amióta ismerem, egyszer történt meg beszéd közben, hogy kérdeztem, milyen vallású tulajdonképpen. Azt felelte, hogy református. Ettől eltekintve, közöttünk az ő vallásáról soha szó nem volt. A családi viszonyai iránt pedig egyáltalán nem érdeklődtem. Valamelyik lapban azt olvastam, hogy a mikor Felméri ide került a város házára, a főügyészi hivatalban mellettem dolgozott. **Ez nem igaz.** Soha mellettem a főügyészi hivatalban nem volt. Akkor a jog- és pénzügyi osztályban volt. Én csak a városnál ismertem őt meg. Láttam, hogy alkalmazkodó ifjú, ragaszkodott hozzám, hát így vettem ide titkárnak. Annnyival szivesebben vettem, mert láttam, hogy törekvő, igyekvő ember és azt is láttam, hogy bizony nem tudja, mi az a rendszeres munka, hát gondoltam, majd mellettem „bejűkölöm“ a rendszeres munkába. — **Semmi különösebb oka nem volt annak, hogy magam mellé vettem.**

Valami nagy karriernek venni azt, hogy egy tiszteletbeli fogalmazót ide beállít az ember, — nem lehet. Ez egészen különös beállítás. Különben is az a programom, hogy minden ágon ki kell képezni a tisztviselőket és begyakorolni a közigazgatásban. Egy évig itt van, aztán megy tovább a másik ügyosztályra. Nem úgy, mint régen volt, hogy valaki itt volt a titkári székben és maradt is éveken át, — azután a közigazgatás többi részéről nem tudott semmit.

Mikor hétfőn délután jelentették nekem, hogy a titkár táviratot kapott és gyorsan el kellett utaznia, én — mint már említettem — arra gondoltam, hogy a Rokkefeller ügyben kellett elutaznia. Különben innen a klinikáról is egy-két fiatal urat vettem fel erre az ösztöndíjra, így többek közt Semidét is, aki Hüttl professzornak egyik asszisztense. Schmidnek is most kellett elutaznia a napokban. **Én tehát azt hittem, hogy terminushoz van kötvé a titkár elutazásának ideje.** Azt tudtam, hogy biztatták a Rokkefeller-féle ösztöndíjjal és azt gondoltam, hogy abban a táviratban az lehetett, hogy azért menjen el. Mikor a fürdőről hazajöttem, említette is, hogy valószínűleg megkapja az ösztöndíjat. A múlt héten ismét szóba hozta, hogy Boer Elek fiától levelet kapott, melyben azt írta, hogy Stokholmból az apja most jött haza, nem felejtkezett el Felméri ügyéről és valószínűleg el fogja intézni.

— Ennyit tudtam. A hirtelen elutazásának okát csak ebben láttam s arról fogalmam sem volt, hogy az ő háta megett kutatják származását és vallás-ereségét. Csak később, amikor ezt a dolgot hallottam, akkor gyanakodtam, hogy szégyelte a kipattant dolgot és ezért tiúnt el.

— Arról nem tudok semmit mondani, hogy tovább miképpen lesz az ügy. **Pusztán az a körülmény, hogy zsidó volt és ezt eltagadta, — nem indok arra, hogy annak a fia-**

talemlernek karrierjét derékban kettétörjük.

— A neki anélkül is kijáró szabadsága folyik, ezt kérte táviratilag, tehát ez rendben van. Hogy később, ha elesenednek ezek az erőszakkal felkavart hullámok, ha visszajön, mi lesz, azt majd megvárjuk. Valószínűtlennek tartom, hogy tovább itt tarthassam, ilyen exponált helyen, ahol állandóan a közönség szemé előtt van. Ha egyáltalában visszakerül, valahova máshova beosztom.

— **Ugy látom, hogy semmiféle olyan szabálytalanság elő nem fordult a kezelése alatt, amely miatt eljárást indíthatnánk.** Ötszáz ezer korona előleg volt kiutalva, mint rendesen szokott lenni, postai és más egyéb apró dolgokra. **Ez az összeg sértetlenül, épen megvan.** Néhány levelet, amit ő feladott s amelyekről bevény van, a saját pénzéből fizetett ki valószínűleg azzal, hogy azt majd leszámítja. Szóval pénz az ő kezéhez nem jutott ezenkívül. Nem hiszem, hogy egy fillér is hiányozna ebből.

— **Az nem tartozik senkire, hogy ő zsidó volt és eltagadta, hogy az apja zsidó. Bárcsak minden zsidó áttérne a keresztény vallásra.**

— Az egyik újságban olvastam Fényes bizottsági tagnak nyilatkozatát, mely szerint az én jóhiszeműségemmel visszaélnék. Erre csak azt mondom, hogy én mindenkiről jót tételezek fel és engem mindenki becsaphat, de csak egyszer.

— Az a tény, hogy hozzám járt vaesorára, csak természetes volt, hogy a titkáromat meghívtam, ha társaság volt nálam. **Elle nincs senkinek semmi beleszólása.** — Egyébként Felméri úgy viselkedett, hogy akármelyik társaságban kifogás alá nem eshetett; ő benne is van gyaroltság, amint mindnyájunkban van. Szeretném látni, hogy azokban, akik most olyan nagy lármát csaptak, melyeknek nincs ilyen apróbb hibája. **Az debreczeniek az első követ.**

A tanácsülésben

Tegnap volt az első tanácsülés az „ugynevezett Felméri-ügy” óta. Egyáltalán nem látszott, hogy a polgármestertől „nyilatkozatot” várnak.

Amikor dr. Magoss György polgármester a tegnapi tanácsülésre bement, felhívta dr. Tatay Zoltán íb tanácsnokot, hogy míg a titkár ügyét elintézi, a legfontosabb ügydarabokat vegye magához és intézze el, hogy fennakadás ne történjen.

Majd a polgármester a következőket mondta:

— Felméri táviratilag jelentette, hogy most kezd meg rendes szabadságát. Tehát, ha visszajön ezután a nagy hajszá után, ami megindult — amely egyébként az én felfogásom és véleményem szerint nagyon nevesítéses dolog — majd meglátjuk, mi lesz.

— Az, — folytatta a polgármester, — hogy valakiről megállapít-

ják, hogy zsidó volt, ezt olyan nagy bünnnek, mint ahogy feltűntették az újságokban, egyáltalán olyan dehonesztálónak és megbélyegzőnek nem tartom.

— Lehet, sőt tudom, hogy mások másként gondolkoznak. De az én közismert felfogásom ebben a tekintetben az, hogy ezt bünnnek, erkölcsi defektusnak nem lehet tekinteni.

— Én soha nem érdeklődtem az iránt hogy mi a genealogiája neki, viszont ő sem dicsekedett, mintha valami nemesi családból származott volna.

— Én a zsidót nem tartom kevesebb értékű fajnak, mint például a magamét. Legfeljebb, ha valaki a zsidó vallásról áttér a keresztényre, annak csak örülök.

Ez után a nyilatkozat után megkezdtek a rendes ügyek tárgyalását.

Felméri nyilatkozik a pesti lapokban

Mint már megírtuk, Felméri Ernő Budapesten tartózkodik édesapjánál, Felsenfeld Izsák vésnök és ruggyanta-üzlet tulajdonosnál, aki az Andrássy-utca 1. szám alatt lakik. A pesti újságírók, mikor megtudták, hogy Felméri Budapesten van, rögtön felkeresték és megintervjuválták.

A debreceni közönség tájékoztatása szempontjából reprodukáljuk mi is ezeket a nyilatkozatokat, a nélkül, hogy azokért felelősséget vállalnánk.

Az „Esti Kurir” munkatársa előtt az alábbi nyilatkozatot tette Felméri:

— Nem vagyok széllhámos, nem vagyok kurzusember és nem vagyok áldszentri. Egyetlen bűnöm, hogy elhallgattam azt, hogy zsidó vagyok. Azaz, zsidó voltam valamikor. Ha érdeklí önt, elmondom egész fantasztikusnak tetsző karrieremet: hogy *hogyan lett Felsenfeld Ernőből Felméri Ernő, a debreceni előkelő társaságok kedvelt alakja*, Debrecen városa polgármesterének bizalmi embere és titkára. És meglátja, ez mindent megcáfol, amit eddig rólam írtak. *Öt évvel ezelőtt* kerültem Debrecenbe a városhoz, mint napidíjas. Szorgalmas és ambiciózus ember voltam és nemsokára kineveztek közgazgatási gyakornokká. Szorgalmas és munkabíráson folytán gyorsan haladtam elő pályámon és mikor volt hivatali főnökömet, Magoss György dr-t polgármesterré választották, ő maga mellé vett titkárnak. Mindezt a legdühöngőbb kurzus idején történt és természetes tehát, hogy ha előbbre akartam jutni és ha érvényesülni akartam, annak első és legegyszerűbb feltétele az volt, hogy *letagadtam azt, hogy valaha is zsidó voltam*. Természetesen nagyon sokaknak nem tetszett az, hogy én Magoss György kedvence és legmegbízhatóbb embere voltam. Helyemre aspiráltak. Én nem törődtem az intrikákkal mindaddig, amíg egyszer megtudtam, hogy *előkelő ismerőseimhez névtelen levelek érkeztek*, mely engem minden uton-módon be akart feketíteni.

— Ismeretlen tettes ellen feljelentést tettem a rendőrségen és a rendőrségen kiderítették, hogy a leveleket Dömsödy Imre városi aljegyző írogépén írták, hogy ki, azt nem tudom, mert ez irányban a nyomozás még mindig folyik. Elég az hozzá, hogy ez a Dömsödy szintén és elsősorban azok között volt, akik nem jó szemmel nézték az én meteorizáló karrieremet. Már egyszer oly feszült volt a viszony közöttünk és Dömsödy között, hogy lovasias utra akartuk terelni az

ügyet. Dömsödy elhatározta, hogy lehetetlenné tesz — annyira utjában álltam, — ki fogja nyomozni származásomat. — Evégből Pestre utazott és itt tényleg megtudta azt, hogy apám, Felsenfeld Izsák, becsületes vésnök Budapesten, akinek gyára van és hatalmas bérháza a fővárosban. — Alapján véve nincs mit titkolni szüleimen és származásomon, de abban az időben, ha valamire akartam jutni, kénytelen voltam szüleimet eltitkolni. — Dömsödy természetesen azt is megtudta, hogy zsidó családból származom és ezt besugta előkelő ismerőseimnek. Ennek az akciónak a reakcióját, hála Istennek, már nem tapasztalhattam, nem tudom, hogy hogyan fogadtak volna ezek után is a debreceni előkelő dzsentri lányosházak, mert másnap elutaztam Debrecenből. Nem váratlanul utaztam el és nem hagytam el az állásomat, csupán szabadságot kértem és hangsúlyoznom kell, hogy *jelenleg is Debrecen város polgármesterének titkára vagyok*, aki csupán pár hétre utazott a fővárosba, hogy aztán *újából elfoglalja hivatalát*. Most, hogy meg hurocoltak oktatlanul, kérem, írja meg azt is, amit eddig soha nem hangoztattam, hogy *tüzérfőhadnagy voltam, végigküzdöttem a háborút és a balkezem lövés következtében béna*. És kitüntetésem is van.

Mosolyog, fölényesen, elegánsan és egy kicsit keserűen.

— Ezek után persze mindentől elment a kedvem. De jól tudom hogy honnét fúj a szél. Magoss György polgármester ellenségei azt hiszik, hogy ezzel talán ki tudják törni a polgármester ur nyakát. Nagyon tévednek.

A „8 órai Újság” munkatársa előtt is nyilatkozott Felméri. Itt már azt jelentette ki, hogy nem szándékozik visszatérni Debrecenbe. Ez a nyilatkozat így szól:

— Öt évig állottam Debrecen város szögletében. Most megtudták rólam, hogy zsidó voltam; ezért kellett eljőnnöm, ennyi az egész. *Nem is szándékozik visszamenni Debrecenbe*. Nem akarok célpontja lenni azoknak a személyi támadásoknak, amelyekben részem volt.

Megemlítendő, hogy állítólag Felméri tegnap telefonon felhívta a debreceni városházát is és méltatlankodott, hogy mit írnak róla a lapok. Állítólag meg is fenyegette az újságírókat és azt mondta, hogy az esti gyorsvonattal visszafér Debrecenbe. Ez azonban nem következett be és annak nem akad gazdája, hogy tulajdonképpen ki beszélt telefonon Felmérről.

Bethlen miniszterelnök visszautasítja a külföldi szervezetek rágalmaival

Budapest, október 1. Az utóbbi napokban különböző nemzetközi munkásszervezetektől és érdekeltségekől több rendbeli távirat érkezett gróf Bethlen István miniszterelnökhöz és ezekben az illető egyesületek egészen szokatlan módon tiltakozásukat fejezik ki Rákosi Mátyás volt kommunista népbiztos és társai fogvatartása ellen, követelvény azok szabadonbocsátását, másrészt követelik bizonyos bántalmazások megszüntetését, amelyeket az illető gyanúsítottakkal szemben a rendőri közegek alkalmaztak volna. Gróf Bethlen István miniszterelnök ezzel kapcsolatban a következő nyilatkozat közléseire hatalmazta fel a Magyar Távirati Irodát:

— Mindenek előtt meg kell állapítanom, hogy semmiféle szabálytalanság a rendőri közegek részéről a letartóztatott egyénekkel szemben nem történt, senkinek bántódása nem esett. A rendőrség

az összes gyanúsítottakkal szemben a perrendtartás szigorú rendelkezései szerint járt el és a bántalmazásokról szóló rágalmakat nem csak az illetékes hatóságok cáfolják a legerélyesebben, hanem azok valótlanságát a független magyar sajtó is elismeri.

— Nyilvánvaló tehát, hogy ennek a támadásnak nincs más célja, mint az, hogy Magyarország megválasztásával az európai közvélemény figyelmébe kerüljenek a dolgok lényegéről, tudni illik arról a merényletről, amely Magyarország belső békéjét, nyugalma és közrendje ellen irányult. A magyar kormány tehát igazságának tudatában méltóságán alulnak tartja, hogy ezekre a távirati tiltakozásokra választ adjon, annál kevésbé — mert tisztában van vele, hogy a józanul gondolkodó külföldi közvélemény a maguk értéke szerint bírálja el ezeket a támadásokat.

A városi nyomda és a téglagyár is kap a kölcsönből

Ma minisztertanács elé kerül az ügy

Mint ismeretes, a Debrecennek jutó külföldi kölcsönből egy-egy részt a városi téglagyárnak, illetőleg a városi nyomdának szánták. Ezt a két tételt a kereskedelmi minisztérium magatartása miatt nem hagyták jóvá. Azonnal tárgyalások indultak meg az illetékesekkel, — amint a többi tétel jóvá hagyása leérkezett —, hogy a nyitott tételeket is helybenhagyják.

Hosszas huza-vona után sikerült elérni, hogy a kereskedelmi minisztérium nem emelt több kifogást a két vállalat kölcsöne ellen. Így

annyi megért a helyzet, hogy most már minden tétel beleegyezéssel minisztertanács elé vihetik az ügyet.

Ez az ülés ma este folyik le Budapesten és mivel egy kereskedelmi, mint a belügyminiszter most már véleményezi ezeket is a kölcsönt, ennélfogva a minisztertanács azt jóvá is hagyja.

Nagyon valószínű, hogy szombaton már el is intézik a kölcsönügyet s talán már a telefonbeszélés is lejön erről.

Az Ungvárról kiutasított Papp Antal püspök inkognitóban több napig Debrecenben tartózkodott

Papp Gyula gör. kath. esperesnél szállt meg — A püspök most a Császártúrdóben gyógykezelést magát — Állanó lakhegyül Miskolcot választotta

Megírtuk annak idején Papp Antal ungvári gör. kath. püspök, címzetes érsek kálváriáját, amelyet a kiutasítás és kitoloncolás alatt a csehektől elszöndevett. A magasrangú főpappal szemben alkalmazott brutális kitoloncolás híre a külföldi sajtó nagy részét bejárta, a mit most a cseh sajtóiroda cáfolni próbál s egyúttal a kitoloncolást tagadni.

A püspökségétől megfosztott címzetes érsek pedig már napok óta a Csonkaország területén van és itt pihen ki a cseh brutalitás izgalmaival és fátalmait.

A nagy port vert kiutasítással kapcsolatban csak most tudtuk meg, hogy Papp Antal érsek a határon való áttoloncoltatás után — egyenesen Debrecenben lakó édes testvéréhez: Papp Gyula gör. kath. esperes, szentszéki tanácsoshoz jött és itt teljes inkognitóban pár napot pihent.

A kiutasított főpappal Debrecenben tartózkodásáról mondhatni, bátyján és családján kívül senki sem tudott és itt tartózkodását a legnagyobb titokban tartották, mert az izgalmtól és fátalmaktól kiemert püspököt meg akarták óv-

ni a háborgatástól és a látogatásoktól. Mikor az érsek egy kissé kipihente magát, csak akkor hagyta el öccse házat és felutazott Budapestre, ahol a Császártúrdóben gyógykezelést magát most.

Alkalmunk volt az érsek öccsével: Papp Gyula esperes úrral beszélgetést folytatni, aki elmondta, hogy a csehek a legerőszakosabban jártak el bátyjával szemben. Láttuk a cseh nyelven kiállított toloncolóiratot, melyben az áll, hogy „*tolonc uton továbbbittatik az érsek, a cseh határon át*”.

Elmondta az esperes ur, hogy Papp Antal címzetes érsek azért haragudtak a csehek, mert nem akarta letenni az esküt a cseh köztársaságra. Benes azonban még így is csak úgy tudta Rómában az érsek elmozdítását kieszközölni, — hogy ígéretet tett a szima agitáció beszüntetésére.

Mint értesülünk, Papp Antal püspök, címzetes érsek állandó tartózkodási helyül Miskolcot választotta és onnan fogja ellátni a csonka eperjesi gör. kath. egyházmegye ügyeit, mint a megmaradt 24 egyházközség adminisztrátora.

Papp érsek nyilatkozata

Budapest, október 1. Az Ungvárról kiutasított Papp Antal címzetes érsek Budapestre érkezett és egy újságíróknak adott nyilatkozatában többek között a következőket mondja:

— Hogy a cseh kormány céltudatosan törekedett elfávoltásomra, az 1922 január 1-én derült ki félremagyarázhatatlan igazsággal. *Benes felkeresett és nagy adattáskájából egymásután szedte elő az ellenem szóló feljelentéseket magyar voltom miatt.* A Benessel folytatott magánbeszélgetésem folyamán Benes kijelentette, hogy a *Republika presztíze kívánja, hogy elmenjek.* Ne is tegyek most fogadalmat, mert úgy sem fogadják el. Hiába hivatkoztam arra, hogy a trianoni békeszerződés értelmében cseh-szlovák állampolgár vagyok, mert hiszen ott *1918 október havában állandó lakásom volt Ungváron, nem használtam a tételes törvényt.* A múlt év folyamán a munkási püspökség élén át kellett adnom helyemet Gedő Péter püspöknek, aki addig az egyházjogot tanította a teológián.

Az Űdv-hadseregnek katonája 10 milliót síkkasztott

Budapest, október 1. A paksi esendőség az államrendőrségnek megkeresést küldött, amelyben értesíti, hogy egy Kőszegi Oszkár nevű fiatal ember egy paksi földbirtokostól házasságszédelgés után 50 millió koronát esalt ki. A földbirtokos a csendőrségnél tett följelentésében elmondta, hogy öt-hat héttel ezelőtt az Űdv-hadseregnek egyik toborzó katonája jelent meg Pakson, ahol nagyarányú toborzó munkába fogott, majd pedig megkérte Kőszegi Oszkár földbirtokos leányának kezét, akik készséggel adták beleegyezésüket a házassághoz.

Egy napon azután Kőszegi kijelentette leendő apósának, hogy különböző ügyek elintézése céljából szüksége van 50 millió koronára. A pénzt csak kölcsön kérte. A földbirtokos gyanútanul oda is ment, de másnap hiába várta. Az Űdv-hadseregnek katonája az ötven millióval végleg hátat fordított menyasszonyának.

Új megyéket csinálnak a románok Erdélyben

Bukarest, szeptember 30. A közgazgatási reform végrehajtásával kapcsolatban elkészült a román megyék új beosztásának tervezete. Eszerint az eddigi 76 helyett Romániának 72 megyéje lesz. Több megye, különösen erdélyi részen új nevet kap. Beszterce-naszód nevéét Beszterce-re rövidítik, Kolozs (Colocna) megye nevéét Kolozsvár, (Cluj) megyére változtatják. Alsófehérmegye Fehér-, Szolnokdobokamegye Szamos- (Somosi), Torda-aranyosmegye Torda-, Marostorda megye Maros- (Mures) elnevezést kap, amíg Krassószörénymegyéből két megye alakul, Krassó Lugos székhellyel, Szörény (Severin) Oravica székhellyel. Fehérmegye székhelye Nagyenyed helyett Gyulafehérvár lesz, Kisküküllőmegye székhelyét Dicsőszentmártonról Maros falvára helyezik át, Szatmár székhelye pedig Nagykároly helyett Nagybánya lesz.

Kérje mindenütt a „Debrecen“-t.

Megváltoztatják a Déri muzeum tervrajzát

Kupola helyett más tető, mert a kupola nem illik az épületre — Jövő héten dönt a bizottság

Tegnap délelőtt a városi tanács ülésén szóba került, hogy a Déri-muzeum építőbizottsági ülését a jövő hétre halasztották. Ezzel kapcsolatban megkérdeztük dr. Magoss György polgármestert, hogy hogyan áll a Déri-muzeum építési ügye. A polgármester ur a következő nyilatkozatot volt szives adni:

— A Déri-muzeum építőbizottságának ülése szombatról elmaradt. A terven valami változtatást akarnak eszközölni, ami — mint a belügyminiszter ur is megjegyezte — jogában áll a bizottságnak, úgy-hogy a törvényhatósági bizottság utólagos jóváhagyása mellett változtasson valamit.

— A tervezet kupolarészénél akarunk javítani valamit. Ez az épületre nem illik. Czakó Elemér-államtitkárnak is ez a véleménye. Déri életében azonban nem akar-

tak e terv ellen szólani, mivel ez Déri gondolata volt. Most már azonban teljesen tárgyilagos véleményyt mondhatnak arról, hogy a *kupola nem való ehhez az épülethez.* Evégből ül össze a bizottság, hogy ezt a dolgot megbeszélje.

— Czakó megjegyezte, hogy péntek re lejön Debrecenbe, azonban a kultuszminiszter olyan értesítést küldött, hogy Czakó helyére Magyar Zoltánt nevezi ki. Magyar azt kérte telefonon, hogy a szombati ülést a jövő hétre halasszuk el. En azonban a Czakó szakképzettségében olya nagy súlyt fektettek, hogy ő ha nem is tagja a minisztérium részéről a bizottságnak, mindenesetre meghívom. Ő lelkes barátja ennek az ügynek és ezért feltétlenül súlyt helyezek arra, hogy őt meghallgassuk. Módot kersek arra, hogy véleményének meghallgatása után csináljunk minden fon-

tosabb lépést a muzeum ügyében. Sem én, sem a helybeliek közül senki sincs abban a helyzetben, hogy kellő szakavatottsággal és ismeretekkel rendelkezzen, úgy mint Czakó ezen a téren. Ezért irtam Czakónak egy levelet, melyben kértem, hogy ha nics is benn a bizottságban, nagyon szeretném, ha lejönne.

— A magam részéről nagyon szeretném, ha minél hamarabb megkezdénék az alapozást. Nem tudom miért késik ez ott fent. A belügyminisztérium nem akarja külön felülvizsgáltatni a tervet, elég nek találja a kultuszminisztérium szakértőjének a munkáját. Kijelentették, hogy a törvényhatósági bizottság utólagos hozzájárulása mellett eszközölhet módosítást a terven a bizottság. Ennek már egy hónapja. Azóta még mindig nem történt semmi.

Vasutasok nem lehetnek tagjai a szociáldemokrata pártnak

Betiltották a szociáldemokraták „vasutas-gyűlését.”

Budapest, október 1. A szociáldemokrata párt ma délután 5 órára gyűlést hívott össze a régi képviselőházban, a következő programmal:

A vasutasok politikai és gazdasági helyzetének megbeszélése, továbbá az egyesülési és gyűlekezési jog.

Ezt a gyűlést a rendőrség ma délután betiltotta s igen érdekes indokollással.

A betiltó végzés többek között a következőket mondja:

Mint-hogy a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter által kiadott rendelet szerint a magyar államvasutak alkalmazottai a szociáldemokrata párt tagjai nem lehetnek, illetve annak minden irányu támogatásától állásuk elvesztésének terhe alatt el vannak tiltva, a gyűlés megtartását meg kellett tiltani, mert a vasuti alkalmazottak, már a gyűlésen való pusztá megjelenésükkel is, a fent hivatkozott rendelet ellen vétmenének és ezáltal feyelemsértést követnének el.

150 kilogramm kommunista lapot akartak az országba csempészni

Karcagán tíz kommunista földmunkást lefektették

Budapest, okt. 1. Sopronból jelentik: A vámhivatal ébersége a napokban értékes fogást eredményezett. — Ót nappal ezelőtt a déli vaspálya állomásán Stumpf Ágoston zákányi gyümölcskereskedő nevére Bécsből egy láda érkezett, amelynek tartalmaként csomagoló-papír volt feltüntetve. Mint-hogy a küldő és Stumpf között állandó az üzleti összeköttetés, a szállítmány nem volt ugyan gyanús, de a vámhivatal pontosan megvizsgálta az állítólag csomagoló-papírt tartalmazó ládát, felbontotta és benne 150 kiló Rothe Fahne kommunista lapot talált. A kommunista lap valamennyi augusztusi példánya a küldeményben volt. A vámhivatal jelentésére a rendőrség a ládát nyomban lefoglalta és intézkedett a zákányi kereskedő előállítására.

Beszámoltunk arról, hogy Mezőtúron 12 földmunkást őrizetbe vettek, az azonban új adat, hogy Karcagról is beszállítottak 10 földmunkást. A Hortobágy-Berettyó vidéki belvizeteket szabályozó társulat karcagi hivatalának mostanában nagyarányú földmunkálatai indultak meg. A társaság többek között endrődi kubikusokat alkalmazott, akik közül 10 belesodrót a kommunista szervezkedésbe.

Ezek a földmunkások is még Endrődön kerültek bele a mozgalomba. Arról, hogy a földmunkások között milyen tevékenységek voltak, nem szivárgott ki semmi hír, tény azonban az, hogy a munkásoknál lázító röpiratokat találtak és a csendőrség indokoltan találta őrizetbevitelüket.

Nyolc évi börtönre ítélték Bécsben a Burgszínházbeli merénylőt

Bécsből jelentik: A bíróság tegnap óta tárgyalta a Burg Színház merénylőjének Mencia Carniciu perét.

Az esküdtek arra a kérdésre, — hogy a vádlottnó bűnös-e az orgyilkosság bűntettében, nyolc szavazattal négy ellenében igennel feleltek.

A törvényszék Mencia Carniciut 8 évi börtönre és büntetésének elszenvedése után az ország területéről való kitoloncolásra ítélte.

A vádlottnó a bíróságtól gondolkodási időt kért a nyilatkozatra, hogy megnyugszik-e az ítéletben vagy felebbez.

A Csokonai színház tartozása

A számvéveség jelentést tett a tanácsnak a Csokonai színház tartozása dolgában. E szerint összesen 220.065.005 korona volt a színház tartozása a tőkével és késedelmi kamattal együtt. Ebből a tartozásból azonban közgyűlési határozat alapján 100 milliót levettek és kamatmentes kölcsönné alakították, amely legkésőbb 1926 július 31-ig visszafizetendő. Jelenleg tehát a kamat-köteles adósság 130.065.005 korona.

A tanács felhívta Kardoss Géza szinigazgatót, hogy ezt az összeget — amely most esedékes, 30 napon belül fizesse ki, ellenkező esetben a késedelmi kamatokkal együtt levonják a szubvencióból.

Ujabb magyar rekord a nemzetközi uszóversenyen

Bécsből jelentik: Csütörtökön volt a nagy nemzetközi uszó ünnepély első napja. A verseny eredménye a következő:

200 méteres gyorsuszás, hölgyek részére: 1. Löwy (Hakoah) Bécs, 3 p 11 mp, osztrák rekord.

100 méteres gyorsuszás férfiak részére: 1. Bárány 1 p 7 mp., újabb magyar rekord. 2. Gáborffy. 3. Barna.

Ezen a versenyen 5 magyar uszó indult.

Melluszás: 1. Yung (NSC) 1 p, 22.2 mp. 2. Bieskey Zoltán Eger. 3. Schenk (Bécs).

Vízpolómérkőzés: MTK—WAC. A magyarok gólját Hertz és Boros dobták. Sipos megbetegedett, ezért nem indulhatott.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek

selymek, divatfűzők és mások
OSZI DIVAT UJDONSÁGOK
Kisakatainkat sziveskedjenek megtekinteni.

Aradi...
szállító.

Színház

A Csokonai színház műsora:

Okt. 2. *Vége a nyárnak*. Premiere Vigjáték. D) bérlet.

Okt. 3. *Sybill*. Operette. Uj betanulással. Bérletszünet.

Okt. 4. Délután fél 4 órakor: „Ofenbach”. Operette. Bérletszünet. Olcsó helyárakkal. — Este 8 órakor: „A falu rossza”. Népszínmű. Rendes helyárakkal. Csurka Lenke bemutatkozása. Bérletszünet.

Okt. 5.: „Sybill”. Operette. A) bérlet.

Okt. 6.: „A löcsei fehérasszony”. Színmű. B) bérlet.

Kardos Géza színdíjazgató válasza a „Hajdúföld” szerkesztőjének

Kaptuk a következő sorokat:

A „Debrecen”
Tek. Szerkesztőségnek
Helyben.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Bocsánatot kell kérnem, hogy egészen kivételesen a magam részére kérek b. lapjában egy kis helyet.

Foglalkozásom s ezzel együttjáró ezernyi gond nem engedi meg a számomra azt, hogy én az újságírás terére lépjek, most kivételesen — és szeretném hinni, hogy legutójjára — kell a nyilvánosság elé mennem, mert a „Hajdúföld” felelős szerkesztője nyílt levélben tett fel hozzám egy kérdést a városi tanáchoz intézett egyik beadvánnyammal kapcsolatban.

Azt kérdezi tőlem a „Hajdúföld” szerkesztője, mit értek én azon kitétel alatt, hogy a „Hajdúföld” c. politikai napilap mindenki előtt ismeretes személyi indoktól indíttatva — már régen a tárgyilagosság teljes hiányával foglalkozik a színház ügyeivel.

Meg vagyok győződve, hogy aki a színház ügyeivel ismerős, az nem érthette félre fentidézett szavaimat, mert a „személyi indokok” alatt én is — mint mindenki más — azt értem, hogy a „Hajdúföld” szerkesztője velem szemben és így közvetve színházammal szemben ellenséges érzülettel viseltetik s ez az ellenséges érzület a színházról irt közleményeit áthatja.

Elég egy pillantás a „Hajdúföld” szerkesztője által a városi tanáchoz intézett beadványaira és színházi vonatkozású cikkeire és kétségtelen lesz, hogy az illető szerkesztő urat velem szemben teljesen indokolatlan érzés fűti.

És érdekesnek csak azt tartom, hogy amikor ezt mindenki tudja, a „Hajdúföld” szerkesztője még is nem önmagához, hanem énhozzám teszi fel ezt a kérdést.

Készséggel adtam meg a fenti magyarázatot, annak kijelentése mellett, hogy további hírlapi polemikába semmi módon nem bocsátkozom s hogy ezt most tettem, annak egyedüli oka, hogy a magyarázatot tőlem a „Hajdúföld” fő-szerkesztője a nyilvánosság előtt kérte és csak azt tesz meg hozzá, hogy amennyiben a fenti magyarázat a szerkesztő urat nem elégitené ki — mindenuton állok rendelkezésére.

A közleményem közzétételét megköszönve, vagyok Szerkesztő urnak készséges híve

Debrecen, 1925. okt. 1.

Kardos Géza,
a Csokonai-színház igazgatója.

Színházi iroda jelentése.

Vége a szép nyárnak premierje ma pénteken este D) bérletben. Ez a poétikus, szintiszta levegőjű vigjáték, amely a fővárosban előbb a Kamara-színházban és később nagy, intenzív sikere folytán a Nemzeti-színház műsorába is felvett véve, legelsőrendű kiosztásban kerül ma bemutatásra. Bárszony Aladár rendezésében Halasi Mariska, Csapó Mária, Thuróczy, Rajz, László és Bársony szállnak sikra a siker érdekében.

„Sybill” legszebb magyar operette felújítása szombaton. Ezt az operettek gyöngyét oly kiosztásban hozza ki a színház, melyhez hasonlót sehol sem lehet találni. Timár Ila címszerepbeli alakítása ma minden tekintetben versenyen kívül áll az országban. Antók Ferenc tudása legjavát nyújtja, hogy méltó partnere legyen. Szilágyi Maresa, a közkedvelt, népszerű soubrette temperamentuma és táncával még több lelkes híveket fog

magának szerezni. Országos híri cabinetalakitást mutat be a rövid idő alatt a közönség kedvencévé lett Tamás Benő, aki ugy humorával, mint boszorkányos ügyességgel táncával nevelteti meg és ejti bámulatba a közönséget. Szömörkényi Francisa, Endrődy, Krompachi oly előadást produkálnak Remete Géza főrendező beállításában, mely tetőzni fogja az eddigieket is.

A mozgószínházak műsora:

Urania: Zoro és Huru: A nagy város porontyja, 6 felv., derűs história. Megelőzi két amerikai burleszk. Kisérő: Bivös szörnyeteg és Smuzolini a kísértet, burleszk.

Vígyszínház: Párisi éjszakák. — Regény a földalatti párisból, 7 felv. A legszebb színészekkel. Kisérő: Rómeó a strandon, burleszk.

Szombattól az Apollóba: Az évad egyik legnagyobb képe: Cassanova Londonban. Egy világi karrierje 7 felv. Megelőzi egy angol hirtadé.

Szombaton délután helyezik el a Nagytemplom keleti tornyának gombjába az emlékiratot

Mint már ismeretes a közönség előtt, a Nagytemplom restaurálása alkalmából a keleti torony gombjába emlékiratot helyeznek el, mely a legutóbbi negyedszázad történetét tartalmazza, főleg a ref. egyház életével kapcsolatban. Az emlékiratot, mely tömör, klasszikus stílusban van megszerkesztve, a „Debrecen” hasábjain már közöltük.

Az emlékiratot dr. Baltazár Dezső püspök, lelkészelnök, Szele György h.-lelkészelnök és a gazdasági bizottság ujjmutatásai szerint és közreműködésével dr. Révész Imre lelkész szerkesztette.

Az emlékiratot, mint azt már megírtuk, valószínűleg a református egyház presbiteriumának az egyik buzgó tagja, polgár Szabó Mihály Burgundia-utcai hentesmester viszi fel a toronyba. Ő volt az, aki nyugati, majd a keleti toronyban a gömbben már fent járt. Eredetileg az volt a terv, hogy az emlékiratot bizottság vi-

szi fel a gömbig. Ez a terv azonban ugyszólván keresztülvihetetlen, mert nem mindenki vállalkozhat u nyaktörő utra. Ugyanis a helyzet az, hogy a toronyablaktól a gömbig még több métert kell mászni a teljesen meredek létrákon, ahol még a kiálló deszkavégek kel is meg kell birkózni. Arra tehát gondolni sem lehet, hogy valamelyik idősebb ur vigye fel az okmányt, még kevésbé arra, hogy bizottság menjen fel.

Igy polgár Szabó Mihály presbiter hárul a feladat, hogy az emlékiratot felvigye és jelen legyen a behelyezésnél. Szabót a bizottság csak a legfelső ablakig kíséri, ott Szabó kilép az amerikai állványokra.

A behelyezési aktus ma délután négy órakor folyik le. Nemcsak a legutóbbi emlékiratot, de a nyugati toronyból lehozott pénzeket és okmányokat is a keleti gömbbe viszik fel.

Jön a kis-pénzegység rendszere

A tegnapi valuta-ankétan többféle megoldást ajánlottak az új pénzegységre nézve

Bud miniszter kijelentette, hogy a megoldást rövidesen keresztül viszik

Budapest, október 1. Bud János pénzügyminiszter elnökielte alatt ma délután a pénzügyminisztériumban a valutareform tárgyában értekezlet volt, amelyen részt vettek a pénzügyminiszteren és Walkó Lajos kereskedelmi miniszteren kívül a különböző érdekeltségek képviselői.

Az értekezleten Bud János pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy a valutareform kérdésében döntés még nem történt, mert a kormány a parlamentnek tett ígéretéhez híven meg akarta hallgatni az érdek képviselők véleményét a döntés előtt. Hangsúlyozta továbbá, hogy nem a pénzrendszer gyökeres megváltoztatásáról van szó, hanem csak a nagyszámok rendszeréről, a kisegységek rendszerére való áttérésre.

Az értekezleten hosszabb eszmecsere indult meg, amelynek során többféle vélemény hangzott el az új pénzegység megváltoztatása tekintetében. — Egyesek, mint a GyOSz, a Kereskedelmi és Inarika-

mara, az OMKE képviselői az aranyalapon való megoldás mellett foglaltak állást. Mások, nevezetesen a TEBE, a Pénzügyintézet Központ, a Pénzügyintézetek Országos Egyesülete és többen a 10 ezer koronás megoldás mellett foglaltak állást. Egyesek, mint az OMGE képviselői a 20 ezer koronás megoldást javasolták. Ezenkívül hangzottak el előszólagosak a 20 ezer koronás osztószám bevezetése mellett is, többek között az OMGE részéről.

Az értekezleten végeredménykép az a felfogás alakult ki, hogy nem annyira az új pénzegység megválasztása a fontos, mint inkább a reform mielőbbi megvalósítása, még pedig oly módon, hogy átmenet az új pénzegységre minél könnyebb és egyszerűbb legyen.

Bud János pénzügyminiszter az elhangzott felszólalásokat tudomásul vette és kijelentette, hogy a megoldást a legrövidebb időn belül keresztül foaldák vinni

Megyercsy Béla meghalt

A Keresztény Ifjúsági Egylet gyásza

Megyercsy Béla református lelkész, a Keresztény Ifjúsági Egylet országos titkára — mint részvétellel értesülünk — Zürichben rövid betegség után meghalt. Megyercsy halála Debrecenben is széles körben mély részvételt keltett. Itt sokan ismerték, mert hiszen sokszor járt Debrecenben. Az itteni keresztény ifjúsági egyesület neki köszönheti megalakulását. Állandó érintkezésben volt a külföldi keresztény ifjúsági körökkel és erős szívvívója volt a magyarság igazságának. 45 éves korában ragadta el a halál.

Debreczen keresztény ifjúsági egyesületeit érzékenyen érintette ez a csapás, amennyiben éppen most lett volna szükség Megyercsy támogatására, mert az egyesület a napokban hajléktalan lett, mint-hogy az eddig birt helyiségét eredeti rendeltetésének kellett visszaadni.

A Hitanszaki Önképző Társulat kérelme

Dr Csűrös Ferenc, Debrecen város közművelődési tanácsnoka tegnap a tanácsülésen előterjesztette a hittanszaki önképző társulat elnökségének beadványát, melyben elfadják, hogy hosszú időn keresztül közlönjük kiadásában nyomtatási kedvezményt élveztek. Ezt a kedvezményt most a város megszüntette.

Bár nem tudnak olyan közgyűlési határozatra rámutatni, amely ezt a kedvezményt elrendelte volna, azonban ez hosszú gyakorlat volt, úgy, hogy már jogszerűsége vált.

Dr Csűrös Ferenc tanácsnok megállapította, hogy ilyen határozat tényleg nincs, az önképző társulat azonban kéri, hogy mivel annyi időn keresztül ebben a nyomtatási kedvezményben részesült a közlönjük és azt most is csak deficitel tudják előállítani, a város részesítse őket továbbra is kedvezményben.

Az ügy bereferálása után Magoss György dr polgármester megjegyezte, hogy ez a társulat emlékezete szerint valamely évi általános segélyt kapott. Erre vonatkozólag közgyűlési határozatot hoztak. Ez körülbelül akkor történt, amikor a nyomda önálló vállalatná alakult át.

Végül is a tanács úgy határozott, hogy ezt a kérdést levezzi a napirendről és utána néznek a közgyűlési határozatnak.

HAT HETES
Könyvviteli
illetőleg gyorsíró
esti tanfolyam
kezdődik október 7-től a
Könyvviteli Szakirodóban.
Kandia-u. 4/b.

Jelentkezőket merlegképes könyvelőkké, illetőleg gyorsírókká gyakorlatilag kiképezük. — Beiratkozás október 6-ig, kedvező jzvetési feltételek mellett.

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban a hőmérséklet délkelet felől emelkedett és a keleti részen már tegnap meghaladta a 20 fok C-t. Eső a nyugati részen mindennél volt. A legtöbb esett St. Gothárdon 12 mm.

Időprognózis: Enyhe, jórészt felhős, de tulnyomóan száraz idő várható.

A gondolat-rejtvény nyertesének nevét Timár Ila ma este hozza ki a „Debrece” szerkesztőségében

A beküldők jelen lehetnek a sorsoláson

A Debreczen múlt vasárnapi számában első ízben közöltünk egy újfajta rejtvényt, az ugynevezett gondolat-rejtvényt, amelyet eddig alig tapasztalt, óriási érdeklődéssel fogadott olvasó közönségünk. Csak pénteken délután jár le a megfejtési határidő, de már eddig is óriási tömegben érkeztek be megfejtések. Eppen arra tekintettel, hogy több százan küldtek be megfejtést, sajnálatunkra nem tarthatjuk be azon ígéretünket, hogy a megfejtők neveit vasárnapi számunkban közöljük, mert hiszen oldalakat töltené be a névsor. A megfejtők közötti sorsolást azonban a legnagyobb nyilvánosság előtt és bizonyos ünnepi keretek között tartjuk meg.

A megfejtők által beküldött szelvények közül a szerencés nyerő nevét Timár Ila, a Csokonai színház népszerű primadonnája fogja kihuzni, ma, pénteken, azaz október hó 2-án este fél 7 órakor, a Debreczen szerkesztőségének helyiségében, József kir. herceg utca 1. szám alatt (Bika-épület).

Felhívjuk olvasóinkat, de különösen azokat, akik a megfejtést beküldték, hogy a sorsolási aktuson megjelenthetnek s a szerkesztőség szívesen látja őket, ugyanakkor ellenőrizhetik, hogy a sorsolás a legkorrektebbül fog lefolyni. A szerencés nyerő 100.000 korona készpénzjutalomban részesül és azt, a mennyiben az illető jelen van, — nyomban átveheti, ellenesétben nevét a szombati számban közöljük és az átvételről az illető gondoskodhat.

Ez alkalomból Timár Ila a Debreczen olvasóinak autogrammot fog adni.

— *Izv. istentisztelet* a Deák Ferenc-utcai templomban: pénteken este egyenyed 6 órakor. Vasárnap ünnep reggel 7, délelőtt 10, délután 4 és este 6 órakor. Hétköznapokon reggel egyenyed 7, este fél 6 órakor. — A Kápolnás-utcai templomban ünnepeken reggel fél 8 órakor. Pénteken (Hosána Rabbó) reggel 6 órakor. — Az elnökség.

— *Az unitárius híveket* és más érdeklődőket tisztelettel értesítjük, hogy az unitárius istentisztelet és urvacsora-osztás f. évi október hó 4-én délelőtt fél 12 órakor nem a Kossuth-utcai, hanem az Árpád-téri ref. templomban lesz megtartva. Az istentiszteletet tartja és urvacsorát oszt Józán Miklós budapesti esperes, püspöki vikárius. — Unitárius egyh. gondnoksága.

Kik vesznek részt a debreceni kertészeti kiállításon

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara vasárnap megnyíló Kertészeti Kiállítására a bejelentések véglegesen lezártak. Örövendően állapítható meg, hogy a Tiszántúli gyümölcs- és szőlőtermelő gazdái, kertészeti és kertgazdaságai igen szép számban jelennek meg ezen nagykeretek között megrendezett kiállításon.

A szőlő- és gyümölcstermelők közül gróf Széchenyi Wolkenstein Ernőné uradalmát, Wolff Lipót és fiait, özv. Mathiász Jánosné, Lipthay Jenő, Wessprémy Zoltán, Orosz Sándor, dr. Tóby József, Csanak János, a Maesi uradalom, dr. Czeglédy Mihály, Gábor József, Gődény László, Eszenyi József, Molnár és Orosz gazdasága, Csáky János, dr. Lengyel Károly, Klár József, Várady Szabó János, Farkas Imre, Katona Sándor, vitéz Varga József, özv. Beke Lászlóné szőlőtelepeit, illetőleg gyümölcs és

kertgazdaságait fogjuk igen szép kollekciókkal szerepelni látni. — A tudományos kísérletügyi és szakoktatási intézetek közül a M. kir. Gazdasági Akadémia Debrecen, a Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi Irodája, a Szőlő és Borgazdasági Kísérleti Állomás Debrecen, a Debreceni m. kir. Erdőgazgatóság, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi osztálya vesznek részt tanulságos, gyakorlatias és tudományos értékű bemutatásokkal, résztvesz továbbá a Hatvani Növénynevelési rt., a mely a hazai kerti magvak nemesítésével elsőrendben foglalkozik.

Résztvesz ezenkívül számos helyszűke miatt fel nem sorolható termelő, kertészeti, Gazdasági Iskola, és a feldolgozási iparágak, valamint a kert, gyümölcs és szőlő gazdaság anyagainak és eszközeinek előállításával és forgalomba hozatalával foglalkozó vállalatok.

Ős kőkori eszközök a városi múzeumban

A magyar alföldön, így Debreczen vidékén is a kőkorszaknak csak újabb feléből, a neolith korból származó kő- és csonteszközöket találunk a régészek. Az őskorszak, — vagyis a palaeolith eszközeit főleg a Miskolc melletti Bükk-hegység mészkőbarlangjaiban találják, melyekben az ősember a jégkorszaki hűvös klíma által kényszerítve hajlékot és menedéket talált.

Hogy az emberi kultúrának e legősibb emléktárgyait az alföldi múzeumokban is szemlélhesse a nagy közönség, a nm. vallás és közoktatásügyi miniszter ur a hazai palaeolith leletek gipszmásolatait eredeti nagyságban és hű színezéssel, a napokban küldte meg ajándékképpen a városi múzeumnak. A 63 darabot álló, érdekesen szemléltető, becses gyűjteményt dr. Kadie Ottokár m. kir. főgeológus állította össze nagy szakértelemmel és azok gipsz másolatát Háberl Viktor szobrász, a geológiai múzeum preparátora készítette. A gyűjtemény felöleli azokat a leleteket, mely-

ket magyar kutatók az utóbbi évtizedekben a háromi Szeleta barlangban, továbbá a Harman, Balla és Jankovich barlangokban találtak. Mig ezek a solutréen köiparához tartoznak, addig a tatai őstelep moustérien-kori és a kiskévélyi barlang magdalenien-kori kőeszközei is képviselve vannak. Ugyintézen a híres miskolci kőszakócák másolatai is megvannak, a melyeket Herman Ottó publikált legelőször, mint első magyar honti őskori leleteket.

Külföldi nagy múzeumokban is szokásban van híres leleteknek gipsz másolatban való bemutatása. Így a műveltség terjesztését szolgáló városi múzeumban és az őskorszaknak e végtelenül érdekes tárgyai bizonyára le fogják kötni a művelt látogatók figyelmét és érdeklődését. A már korábban kiállított őskori embert ábrázoló szoborral együtt október 4-től kezdve megtekinthetők a városi múzeum régészeti osztályában.

Egész sereg díjat nyertek debreceni nőiszabó tanítók az országos kiállításon

Vasárnap lesz ünnepélyes keretek között a díjkiosztás

Az országos női szabó tanonmunka-kiállítás augusztus elején folyt le Budapesten, de csak most került sor a díjak kiadására. Ennek kapcsán arról értesülünk, hogy a kiállításon igen eredményesen szerepeltek a debreceni nőiszabótanulók. Debrecenből a következő műhelyek nyertek díjakat:

Riskó Béla női divatterme összesen 7 díjat, még pedig 4 első, 1 másodikat és 2 harmadikat.

Grünfeld Salamon divatterme 2 második díjat.

Tóth Istvánné divatterme 2 harmadik díjat.

Csendes és Emmy divatterme 1 második díjat.

Özv. Bartha Dánielné divatterme egy második és 1 harmadik díjat nyertek a nőiszabótanulók kiállított munkája után.

Riskó Béla divattermében alkalmazott tanulók közül Borsos Árpád, Pintér László, Molnár Sándor és Tóth Ilonka nyertek első díjakat, még pedig Pintér László a kereskedelmi miniszter, Tóth Ilonka a főváros által adott oklevelet nyerték el. *Megemlítendő, hogy az az agilis Riskó Béla mint mester külön oklevelet kapott a tanonmunka területén kifejtett érdemeiért.* Az sem érdektelen, hogy az egyik kitüntetett tanuló, Borsos Árpád érettségizett fiatalember, előkelő

családból való, ami az iparos-pálya megbecsülését jelenti.

A versenytáborokat, amelyek még Debreczenben vannak, az Ipartestület dísztermében kiállítják. A díjkiosztás ünnepélyes keretek között lesz vasárnap délelőtt 10 órakor az Ipartestület dísztermében. Részt vesz azon a kereskedelmi miniszter kiküldöttje, a pesti kamara titkára, a város képviselője.

A nőiszabómesterek szombaton este a díjkiosztás alkalmából barátságos vacsorát rendeznek az Angol-királynő éttermében.

Csak egy mosolyt

A turáni átok

Megszállott területről jött uriember beszélt az alábbi történetet, ami nagyszertien bizonyítja a gyermek utánozó természetét...

Kolozsváron történt. Egy apa elnászpárgolta fiát, ki valami rossz fát tett a tűzre. A gyerek kisírja magát, azután az anyjához fut és azt mondja:

— *Látod mama, milyen szomorú dolog az, mikor a mai időkben az egyik magyar úti a másikat.*

— *Ügyvédi értekezlet.* A debreceni ügyvédi kamara f. hó 2-ik napján, pénteken délután 6 órakor az igazságszolgáltatás ügykezelésével foglalkozó hatóságok kezelszemesélyzetének a létszámszökkenését követően az iratkezelés és kiadmányozás körül jelentkező sérelmek orvoslása iránti intézkedés megbeszélése végett a kamara hivatalos helyiségében értekezletet tart, melyre a kamara összes tagjait az elnökség meghívja.

— *Halálóraszok.* Az állami anyakönyvi hivatalban a következő halálóraszokokat jelentették be: Fülöp Sándor ref. 43 éves, Szentanna-u. 45. — Tóth János ref. 61 éves, Szegfű-u. 10. — özv. Némethi Jánosné Bodnár Zsófia ref. 87 éves, Kuruc-u. 68. — Kemecsei János ref. 5 hónapos, Régi téglavető 250. — Komáromy József rk. 42 éves, Garai-u. 3. — Báthory Kálmán ref. 53 éves, Hatvan-u. 1. — Balász János ref. 74 éves, Kinizsi-u. 58.

— *Letartóztatják ifj. Médi Sándort.* — A hajdunánási Hungaria tüglagvár tulajdonosát, aki mintegy 30 millió korona értékű képviselő sikkasztást követett el, ma délelőtt átkísérték az ügyészség fogházába. — Mint ismeretes, ifj. Médi Sándornak nagyobb terménytartozása volt Debreczenben Slachta Sándor nagykereskedőnél, amelyet nem tudott kiegyenlíteni. Ennek a tartozásnak a fedezésére zár alá vették a tulajdonát képező hajdunánási Hungaria tüglagvárat s zárgondnokul dr. Daróczy József hajdunánási ügyvédet nevezték ki. Ifj. Médi Sándor azonban a zár alá vételt nem véve tekintetbe, a tüglagvárból több lényeges és értéket képviselő berendezési tárgyat eladott mintegy 30 millió korona értékben, jóllehet ezekkel a holmikkal a zárlat ideje alatt nem lehet szabadon rendelkezni, mint a sajátjával s főleg eladni nem szabad. — Sikkasztás miatt indult meg az eljárás ifj. Médi Sándor ellen s a hajdunánási rendőrség a debreceni központi vizsgálóbíró utasítására az eset felfedezése után nyomban le is tartóztatta. — Dr. Takó Ferenc ma délelőtt tartotta meg a kihallgatását. A cselekményt a valóságban beismeri, azonban azzal védekezik hogy elszámolási viszonyban volt ügyfeleivel s ez alapon érezte magát feljogosítva az eladásokra. A vizsgálóbíró vizsgálati fogságot rendelt el ifj. Médi Sándor ellen, mely ellen védője dr. Kenéz Lajos ügyvéd utján felfolyamodással élt.

MEGNYILT.

MEGNYILT.

Új cipőüzlet
Luxus cipőáruház címen

Óriási választék Commers, Bata és külföldi cipőgyártmányokban rendkívül olcsó árban **Piac utca 16.** Alföldi Takarékpénztár, Bika-szálladást szemben.

Megnyílt a Galambos cukrászda

Tegnap délelőtt nyílt meg Debrecenben a Galambos cukrászda. Mint minden nagyobb üzem, in-
lézmény stb-nél szokás, — teljesen
innepi keretek között zajlott le en-
nek az új cukrászdanak is a meg-
nyitása. Az üzlet maga a város
legszébb részén, centrumában, a
Kossuth utcai Kardoss-házban van
— pazarul berendezve. A szép, iga-
zán világvárosi üzlet helyiségei
szépen vannak tapétázva, függő-
nyelve s a szép interieur-ban va-
lóban jól találhatja magát a kö-
zönség.

Nos és talán első helyen a Ga-
lambos készítményekről kellett
volna írni, amelyeknek azonban
már megvan a jó hírüvük. — A
cukrászda agilis igazgatója dél-
utánonként zenés uzsonákat is fog
rendezni, amelyek már csak ujsze-
rűségükkel fogva is oda csalogat-
ják az uri közönséget.

— **Születések.** Az állami anya-
könyvi hivatalban a következő szü-
letéseket jelentették be: Székely
Mihály itélőtáblai főtiszt, fiu Mi-
hály. — Tóth Lajos gazdasági ese-
léd, leány Erzsébet. — Tökés Ká-
roly máv. kazánfűtő, leány Ilona.
— Nagy Kálmán szobafestősegéd,
leány Róza. — Daku János kisbir-
tokos, fiu István János. — Dutka
Gyula kömivessegéd, fiu Gyula. —
Egri Mihály eszmadamester le-
ány Eszter. — Sári Márton kefe-
gyári munkás, fiu László és leány
Irén (ikrek). — Nagy István npsz.
leány Erzsébet. — Tulipán Márton
napsz., fiu Márton. — Márton Zsu-
szánna napszámoló, fiu Ferenc.
— Lovas Erzsébet napszámoló,
leány Ilona.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mind-
azon jó barátoknak és ismerősök-
nek, kik felejthetetlen jó fiunk és
testvérünk halála alkalmából fájd-
almunkat enyhítették, — ez uton
mond hálás köszönetet az Urba-
novics család.

— **Elveszett juhászkomondor.** Ma
reggel dr. Szabó Gyula rendőrkapit-
ány tíz hetes fehérszőrű, fekete
orrú, Betyár névre hallgató juhász
komondorkutyája elveszett. A kiti-
nő fajtisza kutyát rendőrkapitány-
nak akarta kiképeztetni. Valószí-
nű, hogy a kutya valamelyik ud-
varra vetődött be. Dr. Tóth Gyula
rendőrkapitány kéri a kutya meg-
találóját, hogy a rendőrség 83. szá-
mu szobájában beszolgáltatni szí-
veskedjék, ahol illő jutalomban ré-
szesül. Figyelmeztetésül közöljük,
hogy nyolc nap elteltével jogtalan
eltulajdonításért a feljelentést a
károsult megteszi.

— **Eletunt asszony.** Kovács Gá-
borné 46 éves hajduböszörményi
asszony már régebb idő óta nagy
nyomorban élt. Tegnap aztán a
nyomorúságos életét megúván,
felakasztotta magát. Hozzá tartozói
boltan találták meg. Eltemetésé-
hez az ügyészség a temetési enge-
délyt megadta.

— **Tűz a Tégláskertben.** Tegnap
délelőtt telefonon tüzet jelentettek
a Tégláskertből a debreceni tűzöl-
tőszolgálatnak. Délelőtt 10 órára járt az
idő, amidőn a Tégláskert Létai-ut-
ca 54. szám alatt Szabó István
gazda mintegy 240 kévéből álló
kőbörglyája eddig ismeretlen kö-
rülmények között kigyulladt. A
tűzoltóság dr. Roncsik Jenő tűz-
oltó főparancsnok vezetése alatt ki-
nyúlt a tűzhöz s azt rövid idő
alatt eloltották.

Kereskedelmi ipari érdekképviseletek gyűlése

Időszerűtlen törvények - A hólabda szédelgések - A „Tiszántúli Ipar és Kereskedelem” című lap támogatása

Hétfőn este látogatott ülést tar-
tott a Debreceni Kereskedelmi és
Ipari Érdekképviseletek Szövet-
sége a Kereskedő Társulat kister-
mében.

Az ülésen előbb dr. Szabó Mihály
alelnök, majd Kontsek Géza elnök
vezette a tárgyalást, melynek első
pontja az 1920 évi 15. törvények
időszerűtlenségének a kérdése volt.

Részletes tárgyalás után, mely-
ben felszóltak dr. Kardoss Endre
és dr. Zempléni Kornél, a Szövet-
ség kimondta, hogy ezen vissza-
élésekről szóló törvény ma már idő-
szerűtlen és szükségtelen, csupán a
különböző és ezer bajjal terhelt ipa-
ros és kereskedő felesleges zavará-
sára való és megteszi a lépéseket
annak érdekében, hogy a különben
is csak három évi időtartamra ké-
szült törvény hatványtalanítás-
sék. E tárgy előadója dr. Szabó Mi-
hály volt.

A hólabda-szédelgésekről Nagy
József főtitkár, a Szövetség ügyve-
zető igazgatója tartott rövid ismer-
tetést, melyhez szintén számosan
hozzászóltak, melyek után a Szö-
vetség dr. Szabó Mihályt, dr. Kar-
doss Endrét és Nagy Józsefet ki-
küldte, hogy a jelenleg bírói el-
járás alatt levő Kármán Oszkár-
féle hólabdaszédelés ügyében az
illető hatóságoknál oly célból jár-
janak el, hogy a szédeléseket mi-

nél erőteljesebben fenytve, végre
szűnjék meg a közönség félrevezé-
tése.

Élénk vita folyt a városban meg-
indítandó *Tiszántúli Ipar és Ke-
reskedelem* heti közgazdasági lap
tárgyában. Dr. Szabó Mihály, Kon-
tek Géza, dr. Kardoss Endre és
Fux Imre felszólalása után meg-
állapították, hogy a tervezett köz-
gazdasági lapra a tiszántúli ipar-
nak és kereskedelemnek feltétlenül
szüksége van. A szövetség a maga
részéről is mindent elkövet, hogy
ugy az iparosok, mint a kereske-
dők minél számosabban rendeljék
meg a lapot, hogy így a lap anyagi
ügyei biztosítva legyenek. Viszont
a Szövetség és tagjai a maguk ré-
széről erkölcsileg is támogatni fog-
ják a lapot, mindkét irányú támo-
gatásra ismételtel felhívják a Ti-
szántúli iparosait és kereskedőit, —
mert az eddig hiányzott organum
komoly működésétől a Szövetség a
legnagyobbat várja.

Tárgyaltatott az is, hogy a Szö-
vetség felkérése következtében né-
hány jóléti borbélyüzem megszűnt.
Elhatározta a Szövetség, hogy to-
vábbra is megteszi mindent nem-
csak a borbélyüzemek, de az ösz-
szes hatósági üzemek és a szövet-
kezetek működésének a törvény-
szerű keretek közé való visszazo-
ritása céljából.

A hamis milliósok bűnyuge újabb fordulat előtt

Preineszberger vizsgálóbíró visszaérkezett fővárosi és vidéki utjáról

A hamis milliósok terjesztői és
forgalomba hozói, valamint gyár-
tói ellen még mindig erélyesen nyo-
moznak és a nyomozás teljes sulya
most már Budapesten van. Mint a
„Debrecen” közölte megírta, —
Preineszberger Jenő vizsgálóbíró
táblabíró Budapestre, Szolnokra és
Kecskemétre utazott, hogy ott a
nyomozások felől magát informál-
tassa. A legutóbbi napokban ugya-
nis Kecskeméten és Szolnokon fog-
tak el hamis milliósokat, melyek
hihetetlen tökéletes hamisítványok
voltak.

Hogyan egy-egy milliós milyen tö-
kéletes a lefoglalt hamisítványok-
ból, arra jellemző az, hogy az egyik
hamis milliós még a Szolnoki Nem-
zeti Bankon is keresztül futott.

A helyszínen lefolytatott vizsgá-
latok után Preineszberger Jenő dr.
vizsgálóbíró tegnap érkezett vizs-
za Debrecenbe. — Hivatalos utja
alatt a vizsgálóbíró két fontos
nyomra akadt. Ezek a bűnyuge je-
lentős fordulat elé hozták. A letar-
tózottatásban levő Friedländer-fiúk
szereplése most már teljesen tisztán
áll s ügyükben a vizsgálat kö-
zelesen befejezést fog nyerni.

A vizsgálóbíró két fontos
nyomra akadt. Ezek a bűnyuge je-
lentős fordulat elé hozták. A letar-
tózottatásban levő Friedländer-fiúk
szereplése most már teljesen tisztán
áll s ügyükben a vizsgálat kö-
zelesen befejezést fog nyerni.

A miskolci választási kortézia epilógusa

debreceni törvényszék előtt

Nemzetgyalázzal vádolt szerkesztő

Két nemzetgyalázó sajtóközle-
mény ügyében tartott tegnap fő-
tárgyalást a debreceni törvény-
szék Lakatos tanácsa. Az egyik
közlemény vezércikk alakjában je-
lent meg 1924. december 13-án a
Miskolci Reggeli Hirlapban „Tisz-
tító munkánk” címmel. Ugyanab-
ban a számban egy másik cikk a
napihírek elején jelent meg „Misk-
kole harca a fehér bolsevizmus el-
len” címmel.

Mindkét cikk sulyos nemzetgya-
lázó kifejezéseket tartalmazott s
ezért a miskolci rendőrség elkoboz-
ta a szóbanforgó lap példányait és
felszólította a lap felelős szerkesz-
tőjét Fazekas Sámuel, hogy ne-
vezze meg a cikk szerzőjét. Faze-
kas ezt megtagadta illetve vállalta
a cikk sajtóügyi felelősségét. Így
került ez az ügy a debreceni tör-
vényszék Lakatos tanácsa elé, a
mely a magyar állam megbesúll-
se elleni vétség miatt vonta felelős-
sége a tárgyaláson megjelent Fa-
zekas Sámuel.

A vádlott vallomásaiban elmon-
dotta, hogy a cikk a *miskolci Husz-
ka-féle képviselőválasztás idején*
íródott s a cikk tendenciája a vá-
lasztásokra szintén felvonuló faj-
védők ellen irányult. A cikket
nem ő, hanem Gergely Sándor írta,
akinek ő ugyan utasítást adott a
cikk megírására, de nem olyan
irányban, ahogy az megjelent. A
cikk átolvasás nélkül került le a
nyomdába s így azért nem őt ter-
heli a felelősség, hanem Gergelyt,
akit a lap elkobzása idején csak
azért nem nevezett meg mint a
cikk szerzőjét, mert félt volt, hogy
Gergelyt letartóztatják.

Ezután Gergely Sándor vallomá-
sára került a sor.

Gergely Sándor — aki vezércik-
kben többek között ilyesmiket is
írt: „a nemzetgyalás a panama és
a harás fészke” — vallomásaiban
beismerte, hogy a cikket ő írta, de
Fazekas átolvasa és enyhítet-
te, mert ő — Gergely Sándor —
erősebb hangon szokott írni. A cikk

Fazekas átjavításával került a
nyomdába.

Fazekas vallomásaiban tagadta,
mintha ő a cikket látta volna. Itt
egy igen érdekes kijelentést tett
Fazekas Sámuel: szerinte lapjánál
vannak mindenféle meggyőződésű
emberek, van például fajvédő is,
viszont Gergely Sándor, dacára
annak, hogy demokratikus lapnál
van, erősen a marxista-szocializ-
mus alapján áll.

Itt hosszabb vita fejlődött ki az
elnök és a vádlott között a lapszer-
kesztés és a hirlapírók politikai
meggyőződése körül, melynek vé-
gén Fazekas kijelentette, hogy
Gergely azok közé a munkatársak
közé tartozott, akinek cikkeit olva-
sattalanul adták le.

A törvényszék nem hozott itele-
tet ebben az ügyben, mert azt meg-
állapítandó, hogy Gergely Sándor
kéziratát átnézte-e Fazekas Sámuel
vagy a lap segédszerkesztője, újabb
vizsgálatot rendelt el, melynek le-
folytatásával a vizsgálóbíró biz-
ta meg.

A zenét taníttató szülők figyelmeibe!

Az Orsz. Magyar Zenészsövét-
ség debreceni kerületének választ-
mányja a zeneoktatás tekintetében
a következő határozatot hozta:

Egy egész zeneóra minimális di-
ja az oktató lakásán 35.000 korona,
félóraé 20.000 korona. A növendék
lakásán való tanórakért a dijak-
hoz még 50 százalék pótlék fiize-
endő.

A zenei oktatás tanéve szeptem-
ber elsején kezdődik s a jövő év ju-
nius végéig tart. Megszakításnak
csak kivételes indokok, pl. sulyos
betegség, nagyobb elemi csapások,
stb. alapján van helye, arról azon-
ban az oktató idejében értesítendő.

A tanuló hibájából elmulasztott
órák díjai az Orsz. rendtartás sze-
rint mint rendes dijak fizetendők,
a tanító által mulasztott órák pe-
dig tanítással pótlandók, vagy pe-
dig a díjazásból levonandók.

A megkezdett havi tanítási idő
fizetési kötelezettsége még többszöri
mulasztás esetében is az egész hó-
napra érvényes.

Kedvezmény csak kivételesen és
a Szövetség debreceni kerületi el-
nökeinek (Csapó-utca 4. sz. I. em.)
engedélyével adható.

Miután még ma is vannak okta-
tók, akik működési engedéllyel
nem rendelkeznek, felkérjük a ta-
nítató szülőket, hogy gyermekei-
ket csakis olyan oktatókra bízzák,
kik a tanításra jogosultak és a
szükséges működési engedéllyel
bírnak. A tanítató szülők érdeke
ez elsősorban, miután az oktatás
bizonyos zenei képesítéshez van
kötve, melyre nézve az oktatóknak
működési engedélyük kiváltása
előtt vizsgálatot kell tenniük, így
a szülők nem bízhatják gyermeke-
ik tanítását olyan oktatókra, kik
egyébként vizsga hiányában, illet-
ve az oktatásra megfelelő képzet-
ség hiányában helytelen irányban
tanítják gyermekeiket.

**Orsz. Magy. Zenészsövetség
Debreceni kerületi Csoportja**

— **A tiszacsegei baleset.** Tegnap
számunkban hírt adtunk róla,
hogy Tiszacsege községben baleset
történt, melyet állítólag a Korona
gőzkenyér-gyár autója okozott. —
Megállapítást nyert, hogy az autó
állt a tiszacsegei vendéglő előtt, a
hova kenyeret szállított, így tehát
szó sincs sebes hajtásról. A meg-
sebesült Marchwald Károly lovai
még így is megkrokodáltak az
autótól és a szerket felborították
és Marchwald Károlyné lábait tör-
te. Ilyenformán az autó soffitör-
gondatlanság egyáltalán nem ter-
heli.

— Marólugot ivott megint egy kisgyermek. Mostanában nap-nap után súlyos, legtöbb esetben halállal végződő gyermekmérgezések történnek az egész vonalon. Egyik nap egyik helyen, másik nap a vidék legkülönbözőbb városából jelentenek mérgezési eseteket. Tegnap Hajdunánásról jelentettek halállal végződő marólugos gyermek mérgezést. A kisgyermek Reszegi Mária 5 éves kislánya, aki szüleinek lakásán véletlenséggel folytán marólugot ivott és meghalt. Tegnap délután utazott ki dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd dr. Horváth Arhur törvényszéki orvossal a boncolás megejtése végett. A szülők ellen vizsgálat indult meg annak felderítésére, hogy a kislány halálánál gondatlanság esete fennforog-e.

Úgyes mindenek leányt könyvvel felvesz Kovács cukrász, Kálmán-tér 5. sz.

x **Höckl Margit hangversenye** iránt óriási az érdeklődés. Jegyek korlátozott számban Keszthely és Krovitznál. Október 5-én este 8 óra-kor a Zenedében.

— Mit hirdet ma az Ingóságkövetítő? Kálmán-tér 19., ref. püspöki bérpalota, a Fűvészkert-utcai oldalon. Telefon 11—19. Október elején nagyszabású alkalmi eladásokat, aukciót rendezünk, amelyre október 10-ig belehet küldeni értékesítést végzett minden felesleges tárgyat, elfogadunk eladásra mindenféle (arany, ezüst, porcellán, majolika stb.) dísz tárgyakat, régi poharakat, porcellánokat, férfi és női kabátokat, ruhákat, nappelket, női kézimunkákat, butorokat és mindenféle ingóságokat. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: férfi és női télikabátokat, egész és fél hálókat, szalngarnitúrákat, magános ágyakat, szekrényeket, konyha szekrényeket, asztalokat, székeket, sodronyágybetéteket, sodronylábtörőket, és mindenféle ingóságokat. Páratlan alkalmi vételek: cimbalom kitűnő karban, használt írógép, íróasztal, üstház üsttel, gyönyörű rézdiszítós mosdók, kályhaellenzők, összecukukható vas ágyak, Meteor gyártmányú eséplőgarnitúra, hat lóerős petrolum motor, iskola táskák, iskola hegedűk, gyönyörű vitrinok, komótok stb. Konez Árpád iparművész feltűnő keltő börtárai, redikülljei, valamint debreceni és hortobágyi emléktárgyak itt kaphatók. A világhírű amerikai Underwood írógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságkövetítő ben rendelkezhet meg részletfizetésre is. Írógépszalagok itt kaphatók.

— Iskola híreket. író- és rajzszerek nagy választékban Thaisz-papírüzletben, Bika-szálloda mellett.

NYILT-TER.*

Kronovitz József ur, a Keszthely és Kronovitz könyv- és papírkereskedés cég, Szentanna utca 2. üzletből a mai napon a legbarátságosabb uton megvált. A mai naptól kezdve egyedül vezetem üzletemet és kérek további jóindulatu támogatást.

Keszthely Richard György, könyv és papírkereskedő, Szentanna utca 2.

* E rovat alatti közlöttekért, nem vállalok felelősséget, sem a szerkesztőség, sem a adóhivatal.

Villamos-elgázolás a Deák Ferenc-utcán

Tétovázó asszony a sinek között

Tegnap délután 3—4 óra között könnyen végzetessé válható villamos elgázolás történt a Deák Ferenc-utcán. Hogy a villamos elgázolásnak komolyabb következménye nem lett, az a villamos vezető éberségének köszönhető. Az eset úgy történt, hogy 3 óra 42 perckor a 4. számú villamos kocsi teljes sebességgel robogott a Nagyalomás felé. A Deák Ferenc-utcai megálló után Csengeri Sándorné 55 év körüli hosszupályi asszony valahogy a villamos elé került. Szabó Imre, a villamos vezetője észrevette idejében, hogy az asszony a sinek között botorkál. Ráesengedett amitől az asszony megrémült s a sinek között tétovázott. A csengés után azonnal befékezte a kocsit ez azonban megcsuszott a sinen és neki ment a sinek közé került asszonynak, aki felborult. Szerencsére nem került a kerekek alá, mert ezen a szelvényen a sinek közötti

kövezet magas, a villamos életmentő deszkája pedig szabályos. Így az életmentő deszka maga előtt toltá az asszonyt másfél méter távon, majd a villamos kocsit megállt.

Az asszonyt, aki könnyebb zúzódásokat szenvedett a fején és karján, felvették a villamosra és kivitték a Helyiavasut állomásához, a honnan telefonáltak a mentőkért. A mentők kiszállították az asszonyt elsősegélyben részesítették, majd kiszállították a sebészeti klinikára. Az asszonyt megvizsgálták. Mivel azonban sérülése nem volt komoly, így az asszonyt elengedték a klinikáról és az még a délutáni vonattal kiutazott Hosszupályiba.

Az esetről kifolyólag vizsgálat indult meg. Jellemző a villamoskalauz lelkiismeretessége, akit az eset annyira megrázt, hogy a felelőséget által villamosra vitt uzsornáját izgalomban nem tudta elfogasztani.

Idegének Debrecenben

A tegnapi napon többek között az Arany Bika-szállóban a következők szálltak meg: Frankfort Csatan utazó Wien, Berger Antal ékszerkereskedő Brooklien, Schepfer Maximilian utazó Wien, dr. Pallay M. Béla közjegyző Szatmár, Hausmayer József utazó Wien, Szes Endre cégvezető Budapest, — Solt László utazó Budapest, Czigányi Ernő egyet. hallgató Bély, Rosenthal Sándor kereskedő Miskolc, Kenedy Kálmán gazdasz Miskolc, Simák Sándor gazdasz Tiszkeszi, Fiát Miklós utazó Budapest, Székács Béla tisztviselő Budapest, Lóránt Leó utazó Budapest, Szőke Andor utazó Budapest, Borbás Gyula utazó Budapest, Hőnig Sándor utazó Budapest, Oláh Dezső főmérnök Budapest, Gruber József kereskedő Budapest, Simánfalvy Gyula felügyelő Sarkad, Szánthó Arthur nagyiparos Budapest, Polgár Andor cégvezető Budapest, Straug Jenő igazgató Miskolc, Kéry Miklós joghallgató Sáregres, Radó László vállalkozó Budapest, Beöthy Zoltán rendező Budapest, Geréb Gyula utazó Budapest, Vég József ref. esperes Nagyléta, Erdős Miklós igazgató Dorog.

TŐZSDE

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdén az irányzat lanya volt, a forgalom közepes.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 357—360, egyéb 355—357, 77-es tiszavidéki 362—65, egyéb 360—362, 78-as tiszavidéki 365—367, egyéb 362—365, 79-es tiszavidéki 367—370, egyéb 365—367, sörárpa 260—270, korpa 170.5—175.5, rozs 255—256.5, tengeri 285.5—290.5, repce 595—605, zab 240.5—257.5.

Ferencvárosi sertésvásár

Nyíltvásári felhajtás 2600, eladatott —, zártvásáron felhajtás —, eladatott —. Árak: Könnyű 16—20 nehéz 23.5—24.5.

Valuták:

Angol font	345.500—346.500
Cseh korona	2102—2120
Dinár	1248—1262
Dollár 5-től fölfelé	71.200
Dollár 5-től lefelé	71.100—71.720
Francia frank	3378—3408
Zloty	11.700—11.900
Lei	329—335
Leva	517—523
Lira	2894—2914
Német márka	16.868—17.004
O. schilling	10.025—10.073
Hollandi forint	28.470—28.670
Svájc frank	13.761—13.837

Sport

Fokozott érdeklődés

előzi meg a vasárnapi bajnoki mérkőzéseket, amelyek döntőbefolyással bírnak az őszi forduló helyezési sorrendjére. Különösen a DVSC készülődik, hogy a BUSE-t feltartóztassa győzelmi útjában. — A BUSE mindenestre kemény dió, de győnge halvesora aligha tudja feltartóztatni a DVSC repülőcsatársorát, amely ha formában lesz, Lakner kiváló védése dacára több gólt fog elhelyezni a BUSE kapujában.

Ugyancsak erősen készülődik a DKASE is a NyTVE fogadtatására. A NyTVE nincs ugyan a legjobb formában, de a DKASE sem, úgyhogy a mérkőzés sorsát a nagyobb lelkesedés fogja eldönteni. A DTE—DEAC-mérkőzés a halvesorok küzdelme lesz, azonban a kapusválsággal küzdő DTE csak a legnagyobb lelkesedéssel akadályozhatja meg az egyetemi csapat győzelmét.

A DTE—DEAC és DVSC—BUSE mérkőzések a DTE nagyérdéi pályáján, a DKASE—NyTVE match az Újgötréti pályán lesz.

Visszalépett

a Püspökladányi Máv. a II. osztályú bajnokságtól, megelőzendő az egyesületre váró súlyos büntetést. A Püspökladányi Máv. ugyanis állandóan igazolatlan játékosokat szerepeltetett és ezért nemcsak az összes mérkőzéseit semmisítette volna meg az intézőbizottság, de az egyesület vezetőire is súlyos büntetés várt volna.

Fodrász segédet kisegítőnek felvesz Kárpóli, Eötvös-utca 64. sz.

3 perc alatt hajmosás legújabb párisi módszer szerint, villanyszáritás mellözve. — Henné hajfestés.

Ramminger hajgyfodrásznál
Varga-utca 1. (barbank.)

Felelős szerkesztő: Pálffy József.
Kiadja a T. H. Könyv- és lapkiadó-vállalat; nyomtatott ennek nyomdájában.

Készítik a legutóbbi divat szerinti

öltönyöket

450.000 kor. Ugyszintén fejlődőket és télikabátokat a legújnyosabban. Szabó István uri szabó, Darabos-u. 17. Bent az uvarban.

Patkány

és egér 24 órán belül kiirtható szabadalmazott irtószerrel. Nagyon olcsón kapható

STERN

iesiéküzeiben, PIAC-U.11. Bika-utca szemben.

Ugyanott poloska és sváb bogár irtó szerből nagy raktár.

Egész magyar honban Híre jár már annak: Nincs a kerek földön Párja FEUDERMANN-nak Bőröndöt, retikilt, Vagy utikazettát, Mindent legolcsóbban És a legjobbban ad. PIAC-UTCA 44. SZ.

Ólmos

bármily mennyiségei vesz

a Tiszántúli Hirtlop könyvnyomda vállalata

Précz kárpitos, Debrecen Hatvan-utca 41. Hencserek, diványok, szalon és bőrgarnitúrák leszállított árban kaphatók.

Pályázati hírdelmény.

A debreceni református egyház pályázatot hirdet egy iktató-kiadó-írártárnoki állásra, mely november elsején foglalandó el. Képesítés: érettségi vagy egyenértékű bizonyítvány. Kezdeti fizetés az állami X fiz. osztály 3. fokozatának megfelelő. Előlépés mint az államnál a VIII. 1-ig. További feltételeket az egyház számvevői hivatalában kell megtudni, hol azok közszemlére tették. (Kálmán-tér 17.) A feltételek szerint felszerelt pályázati kérvények beadandók az egyházi iktató hivatalban f. 1925. október 12-ik napjának déli 1 órájáig. Az állást a presbiterium választással tölti be. Elnökség.

Arztalos munkák
szakszerű készítése Szabó János építész és bútorsztalos mesternél, Szent-Anna-u. 25.

Hisztrionok karóitok
SZABÓ JOZSEF Varga-utca 1. sz., Szent Anna-utca sarok KÉSZ HENCSEK RAKTARON

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debrecen, Debreceni Független Újság, Hajdúföld vagy a Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában, vagy a Csáthy Ferenc r. t. (Piac utca 8.), vagy a Hegedűs és Sándor r. t. (Piac-utca 34.), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Ablakok — minden nagyságban kaphatók — Ablakgyár, Blattner, Sziv-u. 14.

Női modell kalapok jutányosan szerezhetők be Jungreisznál. — Arany János-u. 37. F353

Varrógépet alaposan javít első lebeceni műszerész, új varrógépek nagy raktára. Keszler A. — Széchenyi-utca 1. 9a

Színes filckalapok kaphatók 110 ezer koronáért, bársonykalapok, valamint átalakítások olcsón készülnek. Matka Anna, Csemeto 10. 778

Hathetes könyvviteli, illetőleg gyorsíró esti tanfolyam kezdődik — október 7-től a „Könyvviteli Szakiroda”-ban Kandia-u. 4b. — Jelentkezőket mérlegképes könyvelőkké illetőleg perferkt gyorsírókká gyakorlatilag kiképezzük. Beiratkozás október 6-ig, kedvező fizetési feltételek mellett. F420

Soffőrviszóra szakszerűen előképzit Kiss gépműhely soffőriskolája. Erzsébet-u. 20. H431

Kölesönt folyósítók megbízásból havi másfél százalékkal, kizárólag ékszerre. Értekezés délután. Cim a Hajdúföldnél. H3

Hat hetes könyvviteli, illetőleg gyorsíró esti tanfolyam kezdődik október 7-től a Könyvviteli Szakirodában (Kandia-u. 4b.) — Jelentkezőket mérlegképes könyvelőkké, illetőleg perferkt gyorsírókká gyakorlatilag kiképezzük. Beiratkozás október 6-ig, kedvező fizetési feltételek mellett. F10

Alsó gimnázista korrepetálását elvállalja hatodikos jeles gimnázista. Cim a Függetlennél. F16

Boltiszolást, lehetőleg nyugdíjast, azonnali belépésre keres Hungária. Hunyadi-u. 11. F6

Varróleányt felvesz Gyermekdi-vatház. Simonffy-u. 2. F7

LAKÁS, ÜZLET

Akadémiai hallgatónak kiadó ellátással butorozott szoba. Városhaza trafik, Piac-utca. 756

Háromszobás komplett úrilakás házaspárnak butorozva kiadó Maróthy György-u. 41. 806

Irodahelyiségnek alkalmas 2-3 butorozatlan szobát keresek lehetőleg a főutcán. Ajánlatok a Független Újság kiadóhivatalába. F406

Kiadó csinosan butorozott szoba, előszobával, külön bejárattal. Cim a kiadóban.

Központon átadó 2 szoba, előszoba, mellékhelyiség Dégenfeld-tér 1. sz. D. n. 3-5-ig. H2

Központon italmérés, vagy az üzlethelyiség átadó. Cim a kiadóban. 9

Butorozott szoba teljes ellátással gazdaszolgának azonnali kiadó, — ugyanott koszt kapható. Péterfia-u. 50. Vilamos megálló. 8

Butorozott szoba kiadó, Darabos-utca 48. 6

Kiadó butoros szoba. Eladó új hálszoba bútor. Darabos-u. 61. 1

Kiadó csinosan butorozott szoba előszobával, külön bejárattal. Cim a kiadóban. 8

Modern utcai szoba, konyha, — spájz, kamara, villanyvilágításos lakás bútorral együtt, lelépéssel átadó. Csillag-u. 26. kapualatti bejárat. H5

Különbejáratu nagy utcai szoba 1-re kiadó. Széchenyi-u. 15., keresztt épület. F3

Főtéren szép üzlethelyiségem van, bizományi lerakatot, — vagy esendestársat keresek. — Értekezni Szent Anna-u. 2. főület. F4

Különbejáratu utcai butorozott szoba kosztal, vagy anélkül kiadó. Nyugati-u. 32. F5

Butorozott szoba azonnali kiadó. Cserepes-u. 16. bent az udvarban. F8

Keresek 2-3 szobás butorozott, vagy butorozatlan (esetleg villa) lakást azonnalra. — Ajánlatokat a Könyvviteli Szakirodába (Kandia-u. 4b.) kérek. F9

Butorozott szoba kiadó uriembernek jutányosan. Nap-u. 11. F18

ÁLLAST KAP

Kiszolgáló segéd, ki a kirakattervezést is érti, felvétetik. — Dentsch Albert és fiai cégnél. F415

Majoros komenciós felvétetik. — Arany János-u. 53. F409

Idősebb cukrász azonnali felvétetik. Cim a kiadóban. 12

Kifutófiut azonnal felvesz Al-mási cipész, Kossuth-u. 13. F1

Szönyegszövéshez gyakorlott lányokat felveszek. Jablonszky-né, József kir. here-u. 40. F2

Szobaleányt ügyes, megbízható felfogadok, Szent Anna-u. 25. — H1

Munkás leányok felvétetnek Szik vizgyár. Hatvan-u. 22. 2

Egy intelligens csinos kiszolgáló kisasszony felvétetik. Sántha Károly cukrásznál, Hatvan-u. 13. 10

Mindenes bejárónőt, ki főzni tud felvesz Gúti, Szent Anna-u. 31. F13

Gyors és gépirónó könyvelésben való jártassággal felvétetik Fodor Testvéreknél. Szent Anna-u. 2. F14

Pékeknél bevezetett egyént keresünk jutalékos ügynöknek lisztel-adásra. Cim a kiadóban. F11

Vincellér kerestetik azonnali belépésre 32 holdas homoki szőlő kezelésére. Jelentkezni Miklós Emil, Piac-u. 9. 11

KERESLET

Fogtechnikusnő 2 és fél évi gyakorlatlall, állást keres. Antóni Márta, Széchenyi-u. 49. 822

Pár órái, esetleg egész napi állást vállal gyors-gépirónó. Telefon 4. 97. sz. 813

Gyermekek gondozására elfogadomok. —

Volt gazdatiszt kaucióval, vagy anélkül, megfelelő állást keres azonnalra. Árpádtér 38. 815

Egy perferkt szakácsnő azonnalra állást keres. Ferenc József-u. 28B. I. emelet. 6-ik ajtó.

Gazdászokat, egyetemi hallgatókat elfogad keresztesy család, teljes ellátásra. Cim a kiadóban. 812

ELADÁS

Nyolvan süldő, februári páronkint cca nyolevanöt kg-os eladó. — Tépei gazdaság. H432

Sestakert, Komlóssy-út 66. szám alatti téli-nyára lakásul szolgáló villa egy hold szőlővel jutányos áron eladó. Értekezni Honvéd-utca 9b. F419

Egy vendéglői borkimérő pult, — egy 9x12 fényképező gép teljes felszereléssel és egy szép nagy sparthelt eladó. Hunyadi-u. 1. vendéglő. F417

Kiadó istálló 8-10 16 részére Boldogfalva-u. 17. Értekezni lehet Széchenyi-u. 49. 823

Eladó egy Kis íróasztal vastag üveglappal. Cim a kiadóban. —

Fehér, orosz spitz kutyák eladók megtekinthetők Havas, Baross-u. 9. 7

Gázkályha és két vaskályha eladó, Darabos-u. 56. alatt. H4

Debrecen melletti községben levő jömeneteli fűszer, zománc, porcellánüzlet és kézimunka előnyomda-felszerelés eladó vagy elcsereendő. Bővebbet Debreceni Független Újságnál. F15

Valódi szilcskin bunda megbízásból eladó. Piac-u. 71. Butorraktárban. F12

Ház eladó. Vörösmarthy-u. 18. sz. Ondódon 4 hold föld. Értekezhetni dr. Szilágyi, Deák Ferenc-u. 13.

VEGYES

Tüzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tüzifa behozatalnál. Fördő-u. 2. Telefon 10-93.

Harisnyakötődémmel. Kar utca 23. alá költöztem. Harisnyafejleket és kötéseket részemre a Márton Gyula és fia cég üzletében is (Piac- és Simonffy-utca sarok.) —

Megértő, továbbá Buzavirágnak levele van a kiadóban. F410

Londonban, Bécsben tanult úrinő angol és németet tanit, könnyen perferktül, házánál. házon kívül. — Hatvan-u. 1. III. 42. 840

Fodrászsegéd jó munkás és egy fanuló felvétetik. Rakovitsnál. Kereskedelmi csarnok. 814

Egyetemi vagy felső iskolás leány lakást, ellátást kaphat magános középkoru urnónél. Cim a „Debrecennél”. 804

Ház eladó Honvéd-utca 7. szám, 75 millióért dr. Balázs, Piac 89. sz. 831

Jó barátának levele van a kiadóban. Kérem vegye át. 13

Jókarban levő gyermekocót keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Központi oleső lakbérés 2 szobás lakás lelépéssel átadó. Cim a kiadóban. 16

Mindenes szakácsnő felvétetik. azonnalra Galam-vendéglő, Péterfia-u. 55. 20

Zongorát azonnali bérbeveszek havi 400 ezer koronáért, Ódozné. — 21

Uriember nagy kiterjedt ismerettséggel Debrecenben napi 100,000 korona fixfizetéssel, mint kísérő felvétetik. Akvirálni, ügynökölnie nem kell. Bővebbet Arany Bika portásánál. H14

Butorozott szoba kiadó Péterfia-utca 42. Értekezni az üzletben. 5

Egy teljes jókarban levő szőlő-prés eladó, Külsővásártér 4. szám. 15

Gyermektelen rendőrtisztviselő 1 szoba, konyhas lakást, mellékhelyiséggel lelépésért keres. Ajánlatokat a kiadóba. „Gyermektele” jel igére. 19

Vidéki iparos vagyok, elfogadok bármilyen házfelügyelői állást. — Kút-utca 100. 18

Elcserelném Piac-utcai második emeleti három szobás, modern lakásomat, földszintessel. Cim a kiadóban. 14

Bejárónó azonnali felvétetik. — Ugyanott 2 ágy eladó. Özv. Gaálné — Zöldfa 2.

Részletfizetésre

új és használt

kerékpárokat

hitelképes egyének vásárolhatnak heti és havi törlesztésre

Szabó műszerésznel, Magos-u. 25.

Négy középiskolát végzett fii

Tanulónak felvétetik

a „Méliusz”
könyvkereskedésben

WELLS

NAGYVILAG TORTENETE

MAGYARUL

1000 száz illusztrációval, térkép-és grafikonmelléklettel
A ma legjelentősebb írói alkotása, történelem a XX. század szemszögéből nézve a XX. század embere számára.
Világsiker. Az angol és német kiadás 4 millió példányban kelt el. A lexikon-alaku, 640 oldalas, egész vászonkötésű könyv ára 665,000 korona
Előzetes megrendelés esetén csak 441,000 K, mely összeg május hótól kezdődőleg havi 63,000 K-ás részletekben törleszthető.

Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka ucca 31. szám.)

Kérjen ismertetőt!

GENIUS KIADÁS

Ügyes gépirónót keres

azonnali belépésre

Schuschitzky János és Társa

DEBRECEN

SENT ANNA-UTCA 7. SZ.